

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho, Školská 21, Veľký Krtíš, 990 01
4. Názov projektu	Gramotnejšie gymnázium
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312011V632
6. Názov pedagogického klubu	Klub učiteľov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	22.9.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho Veľký Krtíš
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Miroslava Babicová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gahsvk.edu.sk/gramotnost

11. Manažérske zhrnutie:

Expozičné metódy. Rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, problémové metódy

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Na stretnutí klubu sme sa zaoberali expozičnými metódami
Slovo *expozičia* znamená úvod, úvodná časť do niečoho. Ide o úvodné oznámenie informácii o novom učive, úvodný výklad učiva.

Expozičné metódy sú metódy prvotného prijímania informácií.

Pomocou expozičných metód si žiaci utvárajú nové poznatky, vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, návyky. Vyžadujú žiakovu pozornosť.

Expozičné metódy sa delia nasledovne:

A. Metódy priameho prenosu poznatkov

Monologické slovné metódy

Podrobne sme sa zaoberali metódou rozprávania. Táto metóda sa používa vtedy, ak učivo nie je náročné, ak má predovšetkým výchovné poslanie. Najčastejšie sa uplatňuje v nižších ročníkoch. Je zamerané predovšetkým na predstavy, city a fantáziu. Vyznačuje sa určitou dejovosťou, príbehom. Metóda pôsobí motivačne a pôsobením na citovú stránku žiaka prispieva k lepšiemu zapamätaniu si a osvojeniu učiva.

Opis – používa sa pri *vysvetľovaní nejakého javu, veci, predmetu*. Je spojený s pozorovaním, ukážkou daného predmetu, javu. Zhodli sme sa, že je vhodné využívať pri nácviku opisu predmety a javy, ktoré sú pre deti zaujímavé, pretože ich to vedie k zvýšenému záujmu.

Vysvetľovanie – je najčastejšie používanou expozičnou metódou. Vysvetľovaním učiteľ objasňuje rozličné zovšeobecnenia – pojmy, poučky, pravidlá, zákony. Učiteľ sa pri vysvetľovaní opiera o doterajšie skúsenosti žiakov. Učivo vysvetľuje v logickej nadväznosti. Vysvetľovanie spestruje využívaním pomôcok. Dbá na aktivitu žiakov (žiaci môžu dopĺňať myšlienky a vety učiteľa, písať poznámky...) Aj keď je vysvetľovanie prevažne slovnou metódou, pri ktorej žiaci počúvajú, ich schopnosť čítania sa rozvíja jednak tým, že učiteľ používa pri vysvetľovaní zápis na tabulu alebo zápis v prezentácii a súčasne tým, že počas vysvetľovania sa žiak zoznamuje s novými pojmi, ktoré potom pri čítaní textu napríklad v domácej príprave ľahšie pochopí.

Ďalšou expozičnou metódou, ktorej sme sa venovali, je prednáška, aj keď táto metóda je uplatňovaná hlavne na vysokých školách resp. na stredných školách. Nevýhodou prednášky je, že žiaci ostávajú pasívni. Dobrá prednáška musí mať :

1. *motivačný úvod* – cieľ, štruktúra obsahu prednášky
2. *samotná prednáška* – informácie logicky zoradené, pútavo prednesené, aby sa udržala pozornosť poslucháčov
3. *záver* – zhrnutie hlavných myšlienok prednášky (napr. power pointom, na tabuľu)

Dialogické slovné metódy

- rozhovor – je *výmena informácií medzi dvoma alebo viacerými osobami*.

Je to metóda, ktorá *aktivizuje žiakov*. Učiteľ spoznáva názory, postoje žiakov a môže na ne reagovať. *Výhoda tejto metódy* – rozvíja slovnú zásobu žiakov, učí žiakov formulovať myšlienky, učí ich počúvať druhých, poznávať ich názory. Rozhovor môže viesť s jedným žiakom, so skupinou žiakov, s celou triedou. Rozlišujeme napr.

a) *sokratovský rozhovor* - je to druh rozhovoru, pri ktorom učiteľ vedie žiakov k tomu, aby premýšľali nad správnosťou alebo nesprávnosťou nejakého výroku, aby sa učili argumentovať, presvedčovať, ale aj ustupovať. Žiaci sa učia diskutovať, polemizovať, ale aj navzájom sa počúvať.

b) *heuristický rozhovor* (objaviteľský) – je veľmi náročný. Pri tomto rozhovore žiaci riešia problémy, pýtajú sa, skúmajú, hľadajú, diskutujú, vymýšľajú hypotézy (predpoklady), učia sa ich dokazovať.

- beseda – je to *dialogická metóda*, pre ktorú je charakteristické spoločné *riešenie*

nejakého problému, alebo vymieňanie si skúseností na nejakú tému, napr. beseda o fajčení, beseda o niektorom spisovateľovi a pod. Vedúci besedy nemusí byť len učiteľ, môže to byť aj niektorý žiak. Beseda sa môže použiť napr. po prebratí určitého tematického celku alebo po návšteve divadla, po návrate z exkurzie.

- dramatizácia - je to metóda, ktorá sa používa najmä na 1. stupni. Môže mať charakter detskej hry napr. hra na lekára, na rodinu. Ide v nej o názorné predvedenie príbehu, udalosti, napr. na hodine čítania, ale aj pri výučbe cudzích jazykov, pri literárnej výchove žiaci vedú dialóg podľa prečítaného textu. Má charakter priameho prenosu poznatkov, skúseností, zážitkov, pôsobí na city žiakov.

- hranie rolí – žiaci sa vžívajú do roly nejakých postáv a vytvárajú situácie s príbehom

B. Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov

a) pozorovanie – cieľom je *bezprostredné poznávanie predmetov, javov, dejov*.

Pozorovanie sa spája aj s inými metódami ako je demonštrácia, vysvetľovanie.

b) demonštrácia/ predvádzanie – (ukážka) – Napr. demonštrácia *predmetov, pokusov, pohybových a pracovných činností*, výtvarných, hudobných diel... Táto metóda je spojená vysvetľovaním. Na predvádzanie možno využiť aj didaktickú techniku – CD prehrávač, video, dataprojektor, DVD prehrávač.

c) manipulácia s predmetmi

C. problémové metódy

a) problémové vyučovanie – učiteľ zaraďuje do výučby riešenie problémov ako prostriedok intelektového rozvoja žiakov. Problémové metódy vedú žiakov k aktivite, tvorí sa vnútorná motivácia k riešeniu takýchto úloh, žiak sa učí organizovať postupnosť svojej práce. Učiteľ by nemal všetko vysvetľovať žiakom sám, ale mal by im dať možnosť hľadať informácie, pýtať sa, poradiť sa, aby vedeli problém vyriešiť.

b) projektové vyučovanie – pomocou projektov žiaci riešia problémové úlohy, ktoré sú zamerané praktickejšie (môžu sa týkať mesta, prírody, životného prostredia). Projekty môžu byť krátkodobé (dvoj-až niekoľkohodinové), strednodobé (niekoľkodňové), dlhodobé (týždňové, mesačné, ročné). Požiadavky na vypracovanie projektu: cieľ, plán činnosti, rozdelenie úloh, časový harmonogram postupu – kto-čo-kedy urobí, forma výstupov (predstava o tom, ako sa budú prezentovať výsledky).

D. Metódy samostatnej práce

Metódami samostatnej práce rozumieme *individuálnu prácu žiaka*. Druhy samostatnej práce:

- práca s knihou (táto metóda rozvíja čitateľskú gramotnosť, schopnosť robiť si poznámky, zostaviť osnovu prečítaného, reprodukovať text.)

- štúdium rôznej literatúry (slovníky, encyklopédie, odborné časopisy)

- samostatné štúdium s využitím techniky (televízia, rozhlas, počítač, CD)

Výhody samostatnej práce žiakov:

- žiak realizuje svoje záujmy, nápady, rozvoj tvorivosti

- učí sa samostatnosti, zodpovednosti, schopnosti spoľahnúť sa na vlastné sily

- volí si vlastné tempo práce, plánuje a rozvrhuje si svoj čas a sily

- učiteľ sa môže individuálne venovať niektorým žiakom

Nevýhody samostatnej práce žiakov:

- malá alebo žiadna komunikácia a spolupráca s ostatnými žiakmi

- nepodporujú sa sociálne vzťahy, neuskutočňuje sa sociálne učenie

- chýba vonkajšia kontrola pozornosti a práce žiaka, žiak môže predstierať, že pracuje

samostatne, ale ak nie je motivovaný, záujem sa môže stratiť a pozornosť oslabiť

E. Metódy mimovoľného učenia

Učiteľ je pre žiaka vzorom pôsobiacim na všetku jeho činnosť. Často si neuvedomuje, že jeho názory, postoje, záujmy, mimiku, intonáciu reči, gestikuláciu, vzťah k práci, pristupovanie k žiakom a pod. žiaci napodobňujú. Z tohto vyplýva, že učiteľ sa musí usilovať a dbať o to, aby bol pre žiakov príkladom.

13. Závěry a odporúčania:

Odporúčame:

Vyučujúci si ,budú naďalej rozširovať teoretické vedomosti v oblasti expozičných metód ,predovšetkým rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor a problémové metódy, pravidelne ich uplatňovať vo vyučovaní pri rozvoji čitateľskej gramotnosti a navzájom si vymieňať skúsenosti.

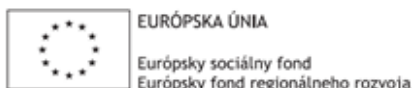
14. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Dagmar Pastorková
15. Dátum	22.9.2022

16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Jaroslav Horváth
18. Dátum	23.9.2022
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho, Školská 21, Veľký Krtíš, 990 01
Názov projektu:	Gramotnejšie gymnázium
Kód ITMS projektu:	NFP312011V632
Názov pedagogického klubu:	Klub učiteľov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho, Veľký Krtíš,

Dátum konania stretnutia: 22.9.2022

Trvanie stretnutia: od 13,40 hod do 15,40 hod

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1	Miroslava Babicová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
2	Martina Demeterová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
3	Miroslava Hrubčová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
4	Veronika Kollárová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
5	Dagmar Pastorková		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia